

КЕЛІСІЛДІ

Қарағанды облысының
білім басқармасының
«Теміртау қаласы білім бөлімі» ММ
бөлім басшысы

_____ Х.Қ.Жаудинова

БЕКІТІЛДІ

«Qarmet» АҚ бейінді емес активтер
бойынша қызметтің әлеуметтік
объектілерін басқару жөніндегі
әлеуметтік объектілер жөніндегі
менеджері

_____ Т.П.Щетинина

**«ЖАЗ - БҰЛ КІШІГІРІМ ӨМІР!»
КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАНДАРҒА
БІЛІМ БЕРУ-САУЫҚТЫРУ
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Әзірлеуші: Қарағанды облысы Теміртау қаласының «Qarmet» АҚ жанындағы «Факел» маусымдық әрекет ететін балалардың білім беру-сауықтыру орталығы.

Әзірлеу жылы: 2026 жыл.

МАЗМҰНЫ:

№	Бөлім	Бет
1	Жалпы ережелер	3
2	Глоссарий	6
3	Бағыттылығы және тақырыбы	9
4	Мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері	11
5	Құрылымы мен мазмұны	12
6	Іске асыру шарттары	16
7	Кадрлық және әдістемелік қамтамасыз ету	19
8	Іске асыру нәтижелерін мониторингілеу және бағалау	
21		
9	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	25

1. Жалпы ережелер:

1.1 Бағдарламаның атауы

Кәмелетке толмағандарға арналған «Жаз - бұл кішігірім өмір!» білім беру-сауықтыру бағдарламасы (*бұдан әрі - Бағдарлама*) балалар мен жасөспірімдерді маусымдық стационарлық БББСО жағдайында кешенді білім беру, тәрбиелік және сауықтыру сүйемелдеуді қамтамасыз ету *мақсатында әзірленді*.

Бағдарлама ұлттық құндылықтарды, цифрлық технологияларды, жобалық оқытуды, шығармашылық өзін-өзі көрсету мен сауықтыру тәжірибелерін ықпалдастыруға негізделген *жаңа ұрпақтың жазғы балалар демалысының қазіргі заманғы үлгісі* болып табылады.

Бағдарламаның *тұжырымдамалық негізі* өз елінің тарихы мен мәдениетін құрметтеуді, болашақ технологияларын, көшбасшылық, экологиялық ойлау дағдыларын, медиа сауаттылық пен әлеуметтік жауапкершілікті игеруді үйлестіретін қазіргі заманғы қазақстандықтың жеке басын қалыптастыру идеясы болып табылады.

Бағдарламаның мазмұны ұлттық бірегейлікті, азаматтық жауапкершілікті, эмоциялық интеллектіні, жобалық және креативті ойлауды, коммуникативтік дағдыларды, цифрлық мәдениетті және жасампаз қызметке қабілетін дамытуға бағдарланған.

Бағдарлама жасөспірімдерді психологиялық тұрғыдан қайта жүктеуге, олардың жеке басының әлеуетін ашуға, дене және эмоциялық денсаулығын нығайтуға, Қазақстанның тарихына, мәдениетіне және қазіргі дамуына тұрақты қызығушылықты қалыптастыруға *жағдай жасауға* бағытталған.

Бағдарламаның ерекшелігі Қазақстанның этномәдени мұрасын денсаулық сақтау технологиялары, экологиялық технологиялар, тұлғаға бағдарланған тәрбие технологиялары, ойын технологиялары, жобалық технологиялар, ұжымдық шығармашылық іс технологиялары, soft skills дамыту технологиялары, АКТ, медиаторлықты, жасанды интеллект технологиялары, қазіргі заманғы тәрбие тәсілдерінің волонтерлік және әлеуметтік тәжірибелері сияқты қазіргі заманғы білім беру технологияларымен біріктіру болып табылады.

Бағдарлама «Ұлы дала дәстүрлері - Адал Азамат құндылықтары - болашақ технологиялары» *бірыңғай тәрбиелік және білім беру тұжырымдамасымен* біріктірілген тақырыптық ауысымдарды іске асыруды көздейді.

Бағдарламаны іске асырады: Облыстың «Qarmet» АҚ жанындағы «Факел» маусымдық әрекет ететін балалардың білім беру-сауықтыру орталығы (бұдан әрі - БББСО).

1.2 Бағдарлама мен қаржылық қамтамасыз етуді іске асыратын ұйым туралы мәліметтер: «Qarmet» АҚ, Қарағанды облысы, Теміртау қаласы, Республика даңғылы 1.

Бағдарламаны іске асыру орны: Қарағанды облысы, Теміртау қаласы, «Факел» БББСО. Ұйым қызметін кәмелетке толмағандарға арналған

маусымдық стационарлық білім беру-сауықтыру БББСО форматында іске асырады.

1.3 Жазғы сауықтыру науқанының ұзақтығы:

2026 жылғы 18 маусымнан бастап 2026 жылғы 18 тамызға дейін.

Барлық ауысымдар: 4

Ауысым ұзақтығы: 14 дней

Өткізу мерзімдері: 1 ауысым: 18.06.- 01.07.2026ж.

2 ауысым: 04.07.- 17.07.2026ж.

3 ауысым: 20.07.- 02.08.2026ж.

4 ауысым: 05.08.- 18.08.2026ж.

Кәмелетке толмағандардың жас санаты: 7 жастан 14 жасқа дейінгі балалар.

Ауысымдағы балалар саны: 160-тан 240 балаға дейін.

Жазғы маусым ішінде Бағдарламаның жалпы тұжырымдамасымен және бірыңғай тәрбиелік және білім беру тәсілдерімен біріктірілген бірнеше тақырыптық ауысымды іске асыру көзделеді.

Әрбір ауысымның цифрлық құзыреттілікті, ұлттық бірегейлікті, жобалық ойлауды, шығармашылық әлеуетті, көшбасшылық қасиеттер мен болашақ дағдыларын дамытуға байланысты өзіндік тақырыптық бағыты бар.

Ауысымның мазмұны қатысушыларды білім беру, жобалау, зерттеу, шығармашылық, спорттық және әлеуметтік маңызы бар қызметке біртіндеп батыру қағидаты бойынша құрылады.

Бағдарламаны іске асыру режимі кәмелетке толмағандардың жас, психологиялық және физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру, тәрбие, сауықтыру, спорттық және бос уақыт қызметін ұтымды кезектестіруді көздейді.

Бағдарламаның мазмұнын әзірлеу кезінде өзін-өзі көрсету, тану, коммуникация, эмоциялық қолдау, дербестік, көшбасшылық және әлеуметтік белсенділік қажеттілігін қоса алғанда, жасөспірім жасының жас, психологиялық, физиологиялық және әлеуметтік ерекшеліктері **ескеріледі**.

Бағдарламаның мазмұны цифрлық дағдыларды, шығармашылық қабілеттерді, көшбасшылық қасиеттерді, жобалық қызметті, медиа-коммуникацияны, зерттеу белсенділігін және ұлттық мәдениетті қазіргі заманғы түсінуді дамытуға мүдделі жасөспірімдерге **бағдарланған**.

Бағдарлама әртүрлі дайындық деңгейі, жеке мүдделері және білім беру қажеттіліктері бар **қатысушылар үшін бейімделген**.

Бағдарламаны іске асыру шеңберінде әрбір қатысушының ұжымдық, шығармашылық, білім беру және әлеуметтік маңызы бар қызметке қосылуын қамтамасыз ететін қауіпсіз, қолдаушы және ынталандырушы орта қалыптастыру үшін **жағдайлар жасалады**.

Бағдарлама балалар мен жасөспірімдердің толыққанды демалуы, сауығыуы, қауіпсіз тұруы, білім беру және тәрбие қызметін ұйымдастыру үшін жағдайларды қамтамасыз ететін экологиялық қолайлы табиғи аймақта орналасқан қала сыртындағы БББСО **базасында іске асырылады**.

БББСО инфрақұрылымы тұрғын корпустарды, спорт алаңдарын (ойындарды өткізуге арналған алаңдарды), шеберханаларды, сондай-ақ қазіргі заманғы технологияларды қолдана отырып, білім беру белсенділігін іске асыруға арналған ашық алаңдарды қамтиды.

БББСО-ның білім беру ортасы кәмелетке толмағандар демалысты, сауықтыруды, оқытуды, зерттеу қызметін, шығармашылық даму мен әлеуметтік тәжірибені үйлестіруге мүмкіндік алатын қауіпсіз, қолдаушы және дамытушы кеңістік құруға бағдарланған.

Бағдарлама шеңберінде денсаулық сақтау технологияларын, сауықтыру және профилактикалық іс-шараларды **ұйымдастыру көзделеді**; білім беруді дамытушы технологиялар: шығармашылық шеберханалар, интерактивті сабақтар, ұлттық және спорттық ойындар, командалық квесттер, көшбасшылық және коммуникативтік тренингтер.

Баланың жеке басын құрметтеу, бастамашылықты қолдау, ынтымақтастық дағдыларын, экологиялық сананы, азаматтық жауапкершілікті қалыптастыру және Қазақстан Республикасының мәдени мұрасын құрметтеу қағидаттарына негізделген қазіргі заманғы тәрбие ортасын құруға ерекше **назар аударылады**.

1.4 Бағдарламаны әзірлеудің құқықтық негізі

Бағдарлама Қазақстан Республикасының білім беру, кәмелетке толмағандарды тәрбиелеу, сауықтыру және демалыс саласындағы **заңнамасына сәйкес** әзірленді:

- 1) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>
- 2) «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы №345 Заңы
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345>
- 3) Қазақстан Республикасы Білім беру министрінің 2025 жылғы 7 қазандағы №237 бұйрығымен бекітілген Білім беру ұйымдарында балаларды сауықтыруды және демалуды ұйымдастыру қағидалары
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500037091>
- 4) ҚР ДСМ 2022 жылғы 10 тамыздағы № ҚР ДСМ-78 бұйрығымен бекітілген «Балаларды сауықтыру және санаториялық объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029092>
- 5) Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы №385 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын қоспағанда, тиісті үлгідегі және түрдегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029329#z1882>
- 6) Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2025 жылғы 26 мамырдағы №123 бұйрығымен бекітілген «Адал азамат» тәрбиесінің бірыңғай бағдарламасы

<https://uba.edu.kz/storage/app/media/99999%20VVV%20MMM%20RS%20RS.pdf>

7) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-292/2020 бұйрығымен бекітілген Сауықтыру және ұйымдастырылған демалыс кезеңінде балаларға медициналық көмек көрсету қағидалары

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000021842>

8) ҚР білім беру саласындағы қызметті жүзеге асыратын террористік тұрғыдан осал объектілерді терроризмге қарсы қорғауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №117 бұйрығымен бекітілген

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200027414>

9) кәмелетке толмағандардың демалысын, сауықтырылуын, тәрбиеленуін, қосымша білім алуын ұйымдастыру және олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелерін реттейтін Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілері.

Бағдарламаның *тұжырымдамалық тәрбиелік негізі* Қазақстанның жауапты, бастамашыл және жасампаз азаматы - *«Адал азамат» қалыптастыру идеясы* болып табылады.

Бағдарламаның педагогикалық стратегиясы Қазақстанның тарихы мен мәдени мұрасын құрметтеуді қалыптастыруға бағытталған; ынтымақтастық және көшбасшылық дағдыларын дамыту; адалдық және жауапкершілік мәдениетін қалыптастыру; экологиялық және азаматтық сананы дамыту; медиа сауаттылықты және цифрлық мәдениетті дамыту; жасампаз өмірлік ұстанымды қалыптастыру; еңбек пен қоғамдық құндылықтарды құрметтеуді нығайту .

2.Глоссарий:

2.1 Ауысымның негізгі ұғымдары мен құрылымы

✓ *балалардың білім беру-сауықтыру орталығы (БББСО)* - балалар мен жасөспірімдердің толыққанды демалуы, сауығуы, қауіпсіз тұруы, білім беру және тәрбие қызметін ұйымдастыру үшін жағдайларды қамтамасыз ететін стационарлық мекеме.

✓ *«Факел» БББСО* – балаларды тәрбиелеу, білім беру, сауықтыру және демалу жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын заңды тұлға.

✓ *кәмелетке толмағандарға білім беру-сауықтыру бағдарламасы* – баланың жеке басын дамытуға, оның дене және психоэмоционалдық денсаулығын нығайтуға, әлеуметтік маңызды қасиеттерін қалыптастыруға және мазмұнды демалысын қамтамасыз етуге бағытталған БББСО жағдайында іске асырылатын білім беру, тәрбиелеу және сауықтыру іс-шараларының жүйелі ұйымдастырылған кешені;

✓ *ауысым* – балалардың белгілі бір ұзақтығы, тақырыптық бағыты және қызмет бағдарламасы бар БББСО-да болуының ұйымдастырылған кезеңі;

✓ *тақырыптық ауысым* – білім беру-тәрбие және сауықтыру жұмысының бірыңғай бағытын, идеясы мен тұжырымдамасын айқындайтын, бағдарламаға қатысушылар қызметінің барлық түрлерінің тұтастығын,

жүйелілігі мен ықпалдасуын қамтамасыз ететін ауысым кезеңінде балалардың тіршілік әрекетін ұйымдастырудың мазмұндық-мағыналық негізі;

✓ **ұжымдық шығармашылық қызмет технологиясы** – ұжымдық істер мен шығармашылық жобаларды бірлесіп жоспарлауға, ұйымдастыруға, іске асыруға және талдауға негізделген педагогикалық тәсіл;

✓ **жасақ** — балалардың жас санаты бойынша қалыптасқан уақытша бірлестігі;

✓ **күн тәртібі** - сауықтыру әсерін қамтамасыз ететін балалардың тіршілік әрекетінің тәртібі (ұйқы, тамақтану, белсенділік);

✓ **ұлттық ұқсастық** – қатысушылардың Қазақстан халқының мәдениетіне, тарихына, тіліне, дәстүрлері мен рухани құндылықтарына өзінің қатыстылығын сезінуі;

✓ **салауатты өмір салты** (одан әрі – СӨС) – ұтымды тамақтануды, күн режимін сақтауды, тұрақты дене белсенділігін және зиянды әдеттерден бас тартуды қамтитын денсаулықты сақтауға және нығайтуға бағытталған мінез-құлық ұстанымдары мен тәжірибелерінің жиынтығы;

✓ **сауықтыру қызметі** – балалардың дене және психикалық денсаулығын нығайтуға, аурулардың алдын алуға, қозғалыс белсенділігін дамытуға және салауатты өмір салтының орнықты дағдыларын қалыптастыруға бағытталған іс-шаралар жиынтығы;

✓ **психологиялық сүйемелдеу** – кәмелетке толмағандардың эмоционалдық әл-ауқатын қамтамасыз етуге, олардың БББСО-да болу жағдайларына бейімделуіне жәрдемдесуге, күйзелістік жағдайлардың алдын алуға және коммуникативтік дағдыларды дамытуға бағытталған іс-шаралар жүйесі;

✓ **«Адал азамат»** – адалдықты, жауапкершілікті, еңбекті құрметтеуді, азаматтық белсенділікті, экологиялық сана мен мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған тәрбиелік тұжырымдама;

✓ **экологиялық мәдениет** – табиғатқа, қоршаған ортаға, табиғи ресурстарға және экологиялық қауіпсіздікке ұқыпты қарауға бағытталған құндылықтар мен тәжірибелер жүйесі.

2.2 Педагогикалық құрам және қатысушылар

✓ **ауысымға қатысушылар** - білім беру-сауықтыру бағдарламасын іске асыруға қатысатын кәмелетке толмағандар, сондай-ақ оны іске асыруды қамтамасыз ететін педагогикалық және өзге де қызметкерлер;

✓ **тәлімгер** - жасақты тікелей педагогикалық сүйемелдеуді, балалардың тыныс-тіршілігін ұйымдастыруды, олардың іс-шараларға қатысуын қамтамасыз етуді, қолайлы әлеуметтік-психологиялық ахуал қалыптастыруды, сондай-ақ тәртіп пен қауіпсіздік талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыратын педагог;

✓ **тәрбиеші** – бағдарламаның тәрбие міндеттерін іске асыруды, тәлімгерлердің қызметін үйлестіруді, кәмелетке толмағандармен тәрбие жұмысын ұйымдастыруды, сондай-ақ ауысым кезеңінде білім беру үдерісіне қатысушылармен өзара іс-қимылды қамтамасыз ететін педагог;

✓ **уақытша балалар ұжымы** – өмір сүрудің, қызметтің және қарым-қатынастың жалпы жағдайларымен біріктірілген ауысым кезеңіне қалыптасқан балалар тобы;

✓ **жасақ активі** - іс-шараларды ұйымдастыруда тәлімгерлерге көмектесетін балалардың бастамашыл тобы;

✓ **резидент** (тәрбиеленуші) - балаларды сауықтыру орталығында демалатын бала;

✓ **тәрбие қызметі** – кәмелетке толмағандардың бойында азаматтық жауапкершілікті, патриотизмді, рухани-адамгершілік құндылықтарды, мінез-құлық мәдениетін және әлеуметтік маңызы бар жеке қасиеттерді қалыптастырудың жүйелі ұйымдастырылған үдерісі.

2.3 Белсенділік және бос уақыт

✓ **геймификация** - қатысушылардың уәждемесін арттыру үшін ойын механиктерін, квесттерді, миссияларды, рейтингтерді, командалық тапсырмалар мен сюжеттік сценарийлерді пайдалануға негізделген педагогикалық технология;

✓ **балалардың өзін-өзі басқаруы** - кәмелетке толмағандардың іс-шараларды жоспарлауға, іске асыруға және бағалауға, бастамашылықты, жауапкершілікті және көшбасшылық қасиеттерді дамытуға белсенді қатысуына негізделген олардың қызметін ұйымдастыру нысаны;

✓ **жалпы іс-шара** - балалардың білім беру-сауықтыру орталығының барлық отрядтарын біріктіретін іс-шара;

✓ **жасақ орны** - жасаққа бекітілген жиындарға арналған аумақ (күрке, бөлме);

✓ **рефлексия («Огонек», «Свечка»)** – жеке тәжірибені, эмоционалдық жай-күйді, ұжымдағы жетістіктер мен өзара іс-қимылды түсінуге бағытталған күн қорытындыларын ұжымдық талқылау нысаны;

✓ **шығармашылық байқау** - балалардың дарындарын ашуға бағытталған іс-шара;

✓ **флешмоб** — жаппай би немесе ойын акциясы;

✓ тақырыптық күн - белгілі бір тақырыпқа арналған күн (қарақшылар, ғарыш және т.б.);

✓ **Future Skills («Болашақ дағдылары»)** – креативтілікті, сыни ойлауды, медиа сауаттылықты, сандық мәдениетті, эмоциялық интеллектті, командалық жұмысты, көшбасшылық пен жобалық ойлауды қамтитын ХХІ ғасырдың қазіргі заманғы құзыреттер кешені;

✓ **жобалық оқыту** - педагогикалық технология, онда қатысушылар жобаны жасаудың толық циклынан өтеді: идея мен зерттеуден таныстырылымға және нәтижені көпшілік алдында қорғауға дейін;

✓ **креативті шеберхана** - шығармашылық ойлауды, көрнекі мәдениетті, дизайн дағдыларын, медиа және digital-шығармашылықты дамытуға бағытталған білім беру алаңы.

2.4 Құжаттама және тиімділік

✓ **ауысым бағдарламасы** - ортақ идеямен біріктірілген іс-шаралар кешені;
✓ **ауысым жоспар-торы** - білім беру, тәрбие және сауықтыру қызметінің мазмұнын көрсететін, ауысым күндері бойынша бөлінген іс-шаралар тізбесін қамтитын құрылымдалған құжат;

✓ **диагностика** - балалардың жеке басының ерекшеліктері мен қанағаттану деңгейін зерттеу;

✓ **Бағдарламаны іске асыру мониторингі** – Бағдарламаны іске асыру барысы, күтілетін нәтижелерге қол жеткізу және өткізілетін іс-шаралардың тиімділігі туралы ақпаратты жинау, талдау және бағалау жөніндегі жүйелі қызмет;

✓ **эмоциялық жай-күй мониторингі** – қатысушылардың эмоциялық жағдайын уақтылы анықтауға және тәрбие ортасын түзетуге бағытталған педагогикалық бақылау мен рефлексия жүйесі.

3. Бағыттар мен тақырыптар

3.1 Бағдарламаның атауы: «Жаз - бұл кішігірім өмір».

Бағдарламаның бағыттылығы

Бағдарламаның идеясы бірінші кезекте балалардың «Факел» жазғы білім беру-сауықтыру орталығында болуынан жарқын әсер алуға бағытталған; жағдайды ауыстыру, балаларды жағымды эмоциялармен зарядтау.

Бағдарламаның ұлттық тәрбиені, қазіргі заманғы технологияларды, шығармашылық даму мен сауықтыру тәжірибелерін біріктіретін **кешенді әлеуметтік-педагогикалық және білім беру-сауықтыру бағыты** бар.

Өз елінің тарихы мен мәдениетін құрметтейтін, командада жұмыс істей алатын, бастамашылық танытатын және өз жобалары мен идеяларын жасай алатын қазіргі заманғы жасөспірімнің жеке басын қалыптастыру идеясы **Бағдарламаның негізі** болып табылады.

Бағдарламаның мазмұны **бірнеше өзара байланысты бағыттарды** үйлестіреді: ұлттық бірегейлікті, цифрлық мәдениетті, медиа сауаттылықты, көшбасшылық қасиеттерді, жобалық ойлауды, эмоциялық интеллектіні және салауатты өмір салты мәдениетін дамыту.

Бағдарлама БББСО жағдайында жасөспірімдер үшін қазіргі заманғы дамушы орта құра отырып, білім беру, тәрбие, шығармашылық, зерттеу, ойын және сауықтыру қызметін **біріктіреді**.

Бағдарлама сауықтыру маусымының төрт ауысымын біріктіреді, педагогикалық ұжымның іс-шаралар жоспарына бағытталған түрлі білім беру және тәрбие іс-шараларын енгізуге мүмкіндік береді:

- балаларда елдің табиғи ресурстарын сақтау үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу;

- денсаулықты нығайту және сақтау, СӨС жүргізу дағдыларын қалыптастыру;

- адалдық пен адал ниеттілікті қалыптастыру;

- айналасындағылармен қарым-қатынаста адалдық пен әділеттілікті тәрбиелеу, өз әрекеттері үшін жауапкершілікті дамыту;

- еңбекқорлықты және өзін-өзі жетілдіруге ұмтылысты қалыптастыру және басқалардың еңбегін құрметтеуді тәрбиелеу;

- шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Бағдарламаның мазмұны жобалау шеберханалары, медиа-зертханалар, шығармашылық студиялар, командалық ойындар, зерттеу тапсырмалары, ұлттық ойындар, тренингтер, спорттық белсенділік және мәдени-демалыс іс-шаралары **арқылы іске асырылады.**

БББСО педагогикалық ұжымы жеке тұлғаның үйлесімді дамуына жағдай жасауға қатысады: әрбір баланы тәрбиелеу мен оқытуға жеке көзқарасты қамтамасыз ету; жасақта, БББСО-да қолайлы психологиялық-педагогикалық ахуал жасау; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қолдауды қамтамасыз етеді; сондай-ақ педагогтар мен тәлімгерлер отбасын тәрбие үдерісіне тарту бойынша іс-шаралар.

Балалардың білім беру және сауықтыру орталығы-бұл балалар демалыстарын белсенді өткізетін, достар табатын және күш-қуатын қалпына келтіретін қауіпсіз демалыс орны.

Балалардың білім беру және сауықтыру орталығы-бұл балалардың таланттарының шеберханасы, онда әр бала өз кәсібін табады, тек балаға оларды қайда жүзеге асыра алатындығын айту керек.

Балалардың білім беру-сауықтыру орталығы - бұл баланың үйреншікті рөлдері «үздік оқушы», «тыныш бала» үстемдік етпейтін және бала өзін жаңа сапада сынап көре алатын қауіпсіз орта. БББСО-да бала өзін түрлі рөлдерде сынай алады: кезекшілікке жауапты жасақ командирі, спорт командасының капитаны - бұл баланың ұйымдастырушылық дарындары мен қабілеттерін ояту үрдісі. Тіпті «ауысым» сияқты қысқа мерзім ішінде де балаларға өз дарындарын ашуға көмектесу және өзін тұлға ретінде ойлауға мәжбүрлеу қажет.

3.2 Бағдарлама азаматтық-патриоттық, спорттық-сауықтыру және білім беру-демалыс бағыттарын біріктіреді.

Азаматтық-патриоттық бағыт: патриоттық байқаулар, квесттер өткізу; экологиялық табиғатты қорғау іс-шараларын, экскурсияларды, ойындар мен акцияларды ұйымдастыру.

Спорттық-сауықтыру бағыты: жеңіл ванналарды, су рәсімдерін қабылдау; спорттық ойындарды, эстафеталарды, спорттық мерекелерді, спорттық бағдарлау іс-шараларын ұйымдастыру.

Білім беру - бос уақыт бағыты: үйірме қызметін жүргізу - дәстүрлі емес сурет салу техникасы, пластилинография, бисер тоқу, сабын қайнату, оригами және басқалар.

Бағдарламаның барлық бағыттары бұқаралық іс-шаралар арқылы іске асырылады: волейбол, футбол, баскетбол бойынша жолдастық кездесулер, теннис және дойбы, шахмат бойынша жеке біріншілік; шеберлік кластары, шығармашылық байқаулар, музыкалық байқаулар, фестивальдар арқылы, сондай-ақ жобалау шеберханаларын, шығармашылық зертханаларды, тренингтердің командалық жобаларын, квесттерді өткізу.

Педагогтар түрлі іс-шаралар әзірледі: әскери-патриоттық ойындар; экологиялық акциялар, экскурсиялар; спорттық жарыстар, спорттық ойындар және басқа да көптеген іс-шаралар.

Әрбір бала өз шығармашылық қабілеттерін сахна-ертегілерге, драмалық ойындар-қойылымдарға, артистік шоу-бағдарламаларға, би батлдарына және т.б. қатысу арқылы көрсете алады.

4. Бағдарламаның өзектілігі, мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Негізгі мақсаты - Қазақстанның мәдени мұрасын, қазіргі заманғы технологияларды, спорттық-сауықтыру қызметі мен тәрбиелік тәжірибелерді ықпалдастыру арқылы кәмелетке толмағандардың ұлттық бірдейлігін, көшбасшылық қасиеттерін, шығармашылық және жобалық ойлауын қалыптастыруға бағытталған қазіргі заманғы білім беру-сауықтыру ортасын құру болып табылады.

4.1 Мақсаттары:

1) Толық демалудың кешенді жағдайларын, сауықтыру рәсімдерін, күн тәртібін, дұрыс тамақтану мен белсенді уақыт өткізуді ұйымдастыру арқылы балалардың физикалық, психикалық және эмоционалдық денсаулығын нығайту.

2) Үйірмелер, шеберлік сыныптары, іс-шаралар мен байқауларға қатысу арқылы әрбір баланың әлеуетін ашу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін жағдай жасау.

3) Қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру, командада жұмыс істей білу, тұлғааралық қарым-қатынас мәдениетін тәрбиелеу арқылы коммуникативтік дағдыларды әлеуметтендіру және дамыту.

4) Теріс әлеуметтік құбылыстардың өсу қарқынын төмендету және құқық бұзушылықтардың алдын алу арқылы балаларды белсенді қызметке тарту жолымен мазмұнды бос уақытты ұйымдастыру.

Жауапты және қауіпсіз мінез-құлықты қалыптастыру арқылы тұлғаны тәрбиелеу; азаматтық тәрбие, ұлттық және әлемдік құндылықтарға баулу.

4.2 Міндеттері:

Сауықтыру міндеттері

1) кәмелетке толмағандардың дене және психоэмоционалдық денсаулығын нығайту үшін жағдайлар жасау;

2) салауатты өмір салтына, тұрақты қозғалыс белсенділігіне және қауіпсіз мінез-құлық мәдениетіне тұрақты уәждеме қалыптастыру;

3) спорттық және ұлттық ойындарға қатысу арқылы дене төзімділігін, қозғалыстарды үйлестіруді, командалық өзара іс-қимылды және спорттық дағдыларды дамыту;

4) қазіргі заманғы тәжірибелер, белсенді демалыс және тірі қарым-қатынас арқылы эмоционалдық ынта мен ақпараттық жүктеме деңгейін төмендету;

5) экологиялық мәдениетті, табиғи ортада қауіпсіз мінез-құлық және қоршаған ортаға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру;

БББСО жағдайында қатысушылардың болуының қауіпсіз, психологиялық қолайлы және қолдаушы ортасын құру.

Білім беру міндеттері

1) қазіргі заманғы интерактивті форматтар, шығармашылық және жобалық қызмет арқылы ұлттық бірегейлікті, Қазақстанның тарихын, мәдениеті мен дәстүрлерін құрметтеуді қалыптастыру;

2) шығармашылық, зерттеу жобаларына қатысу арқылы креативті, сыни және жобалық ойлауды дамыту;

3) командалық жұмыс, көшбасшылық, коммуникация, көпшілік алдында сөйлеу және әлеуметтік жауапкершілік дағдыларын қалыптастыру;

4) қатысушылардың зияткерлік, шығармашылық, спорттық және жеке басының әлеуетін ашу үшін жағдайлар жасау;

5) қазіргі заманғы технологияларға, медиа шығармашылыққа, жасанды интеллектке, digital-art және оқытудың инновациялық форматтарына қызығушылықты дамыту.

4.3 Күтілетін нәтижелер:

1) балалардың дене және психикалық денсаулығын нығайту, денсаулықты сақтайтын технологияларды қолдану, жеке гигиена ережелерін, күн тәртібін сақтау, таңертеңгі жаттығуларды орындау арқылы эмоциялық фонды жақсарту; салауатты өмір салты туралы негізгі ұғымдарды бекіту;

2) спорттық іс-шаралардың арқасында сырқаттанушылықты төмендету, дене белсенділігі деңгейін арттыру;

3) балалардың патриоттық және адамгершілік дамуы үшін қолайлы жағдайлар жасау, мәдениетті құрметтеуге баулу;

4) шығармашылық қабілеттерді, дербестік пен жауапкершілікті дамыту;

5) коммуникация дағдыларын қалыптастыру, командада жұмыс істей білу және көшбасшылық қасиеттерді дамыту;

6) үйірмелер мен секцияларда, шеберлік кластарда, жеке және ұжымдық шығармашылықта, ұжымдық-шығармашылық қызметте коммуникация дағдылары мен шеберліктерін игеру;

7) өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларына баулу, асхана бойынша кезекшілік ету, жеке тумбочкалар мен шкафтарды жинау;

8) экстремалды жағдайларда барабар мінез-құлық (экскурсиялар, жорықтар) алу дағдыларын, шеберліктерін қалыптастыру;

9) уақытша ұжымда балалардың табысты бейімделуі;

10) жасөспірімдер арасында толыққанды демалысты ұйымдастыру, құқық бұзушылықтардың алдын алу.

Қатысушылардың **100%-ы** бағдарламаның тақырыптық ауысымдары шеңберінде білім беру, тәрбие, спорттық-сауықтыру және демалыс қызметімен қамтылатын болады.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

«Жаз - бұл кішігірім өмір!» бағдарламасын іске асыру ***өзара байланысты екі модуль арқылы жүзеге асырылады: «Білім беру модулі» және «Сауықтыру модулі».***

Модульдер қатысушылардың ***күнделікті қызметіне*** ықпалдастырылған және білім беру, тәрбие, шығармашылық, жобалау, спорттық және сауықтыру

қызметін ұштастыра отырып, жасөспірімнің жеке басын кешенді дамытуды қамтамасыз етеді.

Модульдердің мазмұны кәмелетке толмағандардың жас, психологиялық және физиологиялық ерекшеліктерін, ауысымдардың тақырыптық бағыттылығын, қауіпсіз білім беру ортасының қағидаттарын және қазіргі заманғы тәрбиелік тәсілдерді ескере отырып іске асырылады.

Бағдарлама мектеп демалысы кезінде балаларды сауықтыруға бағытталған.

Оған 3 бағыт енгізілген: азаматтық-патриоттық, спорттық-сауықтыру және сауықтыру компаниясы бойы іске асырылатын білім беру-демалыс бағыттары.

Бағдарламаның негізіне әртүрлі жастағы және әлеуметтік мәртебедегі балалармен жұмыс істеудің денсаулық сақтайтын технологиялары, нысандары мен әдістері салынған. Бағдарлама ұзақтығы 14 күндік төрт сауықтыру маусымына (ауысымға) есептелген.

Күн сайын БББСО-да ауысымға қатысушылардың өздері дайындаған іс-шараларды өткізу көзделеді. Ауысым іс-шаралары кез келген жастағы әрбір бала оған белсенді қатыса алатындай етіп жоспарланған. Барлық іс-шаралар баланың шығармашылық әлеуетін ашуға және өз дарындары мен қабілеттерін көрсетуге мүмкіндік береді.

«Жобалау қызметі» - қызығушылық үйірмелерінің, шығармашылық шеберханалардың, шеберлік кластарының жұмысын қамтиды. Бұл бірлестіктер барлық балалар үшін құрылады, әркімнің орындаушы, бақылаушы, ұйымдастырушы, идея генераторы мүмкіндіктері бар, бұл баланың әлеуметтенуіне сөзсіз ықпал етеді.

5.1 Сауықтыру модулі

Сауықтыру модулі қатысушылардың физикалық және психоэмоционалдық денсаулығын нығайтуға, салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыруға, БББСО-да болудың қауіпсіз және эмоционалды қолайлы ортасын құруға бағытталған.

Модульдің мазмұны қозғалыс белсенділігін, демалысты, эмоциялық жеңілдікті, тірі қарым-қатынасты және табиғи ортада болуды ұтымды үйлестіруге бағытталған.

Сауықтыру модуліне:

- ✓ таңертеңгі сауықтыру белсенділігі;
- ✓ спорттық және командалық ойындар;
- ✓ қозғалыс тәжірибесі;
- ✓ белсенді демалыс;
- ✓ серуендеу және outdoor-іс-шаралар;
- ✓ психологиялық және коммуникативтік тәжірибелер;
- ✓ эмоционалдық жеңілдету жөніндегі іс-шаралар
- ✓ экологиялық белсенділік;
- ✓ салауатты өмір салтын қалыптастыру жөніндегі іс-шаралар жатады.

Сауықтыру модулі кәмелетке толмағандардың толыққанды демалысын, эмоционалдық әл-ауқатын және денсаулығын нығайтуды қамтамасыз ететін спорттық, ойын, алдын алу, экологиялық, коммуникативтік және бос уақыт іс-әрекетін үйлестіру арқылы іске асырылады.

БББСО-да балалардың қозғалыс белсенділігі күн бойы кесте бойынша ұйымдастырылған: күннің бірінші жартысы - спорт секцияларының жұмысы, күннің екінші жартысы - спорттық сағаттар. БББСО үздік спортшылары «Факел» балалар білім беру-сауықтыру орталығының туын жиында көтеру құрметіне ие болады. Спорт алаңдарында қатысушылардың санын ескере отырып, түрлі спорттық жарыстар ұйымдастырылды.

Сауықтыру іс-шаралары:

- ✓ «Таңғы жаттығу» - таңертеңгі жаттығуды орындау
- ✓ «Аэротерапия» - жеңіл ванна қабылдау
- ✓ «Сергек таң» - ысқылану, аяққа су құю
- ✓ «Спорт-time» - күнделікті спорт сағаты
- ✓ «Ең жылдам» - таза ауада сауықтыру жүгіруі
- ✓ «Спорт эстафетасы» - қаппен жүгіру, су тасымалдау, «соқыр лабиринт»
- ✓ «Спортквест» - карта, жұмбақтар, жасырын орындар салынған БББСО аумағы бойынша квест
- ✓ «Табиғат тренажерлары» - кедергілер жолағында, СӨС соқпақтарында жарыстар
- ✓ «Сауықтыру сапары» - жаяу жорықтар мен экскурсиялар
- ✓ «Фитнес фестивалі» - фитнес жарысы
- ✓ «Черлидинг» - фитнес элементтерімен спорттық би байқауы
- ✓ «Нептун күні» - тақырыптық іс-шара.

5.2 Білім беру модулі

Білім беру модулі ұлттық бірегейлікті, жобалық ойлауды, медиа сауаттылықты, көшбасшылық қасиеттер мен қатысушылардың шығармашылық әлеуетін *дамытуға бағытталған*.

Модульдің мазмұны Қазақстанның мәдени мұрасын, заманауи технологиялар мен интерактивті білім беру форматтарын ықпалдастыруға негізделген.

Білім беру модулі:

- ✓ дамыту сабақтары;
- ✓ жобалау шеберханалары;
- ✓ шығармашылық зертханалар;
- ✓ медиа және digital-тәжірибелер;
- ✓ зерттеу тапсырмалары;
- ✓ командалық жобалар;
- ✓ тренингтер;
- ✓ пікірталас алаңдары;
- ✓ интерактивті квесттер;
- ✓ шығармашылық және зияткерлік іс-шаралар арқылы жүзеге асырылады.

Білім беру модулі шеңберінде қызметтің мынадай бағыттарын ұйымдастыру көзделеді: **адамгершілік-патриоттық бағыт** қазіргі заманғы интерактивті форматтар арқылы Қазақстанның тарихын, мәдениеті мен рухани мұрасын зерделеуге бағытталған. Қатысушылар Қазақстанның тарихи кезеңдерімен, көрнекті тұлғаларымен, мәдени дәстүрлерімен және ұлттық рәміздерімен тақырыптық квесттер, шығармашылық тапсырмалар арқылы танысады.

Адамгершілік-патриоттық іс-шаралар:

- «Сүйікті менің Отаным!» - балалардың өлеңдер мен әндер байқауы;
- «Менің Отаным» - патриотизм тақырыбына арналған балалар эссе байқауы;
- «АЛАУ» - әскери-тактикалық ойын;
- «Ерлік эстафетасы» - ұлттық батырлардың ерліктерін танымал ету жөніндегі жобалар;
- «Ұлттық рух» - ұлттық дәстүрлерді зерделеу жөніндегі жобалар;
- «Тарихи квест» - ел тарихын зерделеу жөніндегі квесттер;
- «Батырлар жолы» - туған өлкесінің батырлары мен тамаша адамдарына арналған онлайн-экскурсиялар;
- «Әдеби кештер» - поэзия мен әдебиет кештері, қазіргі заманғы әдеби шығармаларды талқылау;
- «Қазақ киносы» - танымал қазақстандық фильмдерді талқылау;
- «Достық күні» - достық және өзара көмек күні;
- «Жүрек жылуы» - қайырымдылық жөніндегі жобалар;
- «Достық диалогы» - мәдени алмасу шеңберіндегі іс-шаралар;

Балалардың **құқықтық мәдениетін қалыптастыруға**, құқық бұзушылықтардың алдын алуға, әрбір баланың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және құқықтарын қорғауға **бағытталған бағыт**.

Құқықтық іс-шаралар:

- «Ата заң алаңы» - Қазақстан Республикасының Конституциясын, кәмелетке толмағандардың құқықтары мен міндеттерін зерделеу жөніндегі әңгімелесулер;
- «Құқық құралдары»- балалардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша семинарлар
- «Менің құқықтарым мен міндеттерім» - интерактивті әңгіме;
- «Жеке шекараға құқық» - тренинг;
- «Денсаулық және қауіпсіздік әліппесі» - әңгімелесу;

Психологиялық қауіпсіз ортаны қалыптастыру және қатысушылардың эмоционалдық әл-ауқатын қолдауға бағдарланған бағыт. Қатысушыларды бейімдеуге, қолдау мәдениетін дамытуға және ұжымда жағымды психологиялық ахуал қалыптастыруға ерекше көңіл бөлінеді.

БББСО-да тәрбиеленушілер арасында қолайлы психологиялық ахуал жасау жөніндегі іс-шаралар:

- «Огонек» - рефлексия кеші;
- «Эмоциялар және мен» - рефлекссті алаң;
- «Бейбітшілікке жол» - толеранттылықты дамыту бойынша тренингтер;
- «Өзін-өзі тану турнирі» - өзін-өзі дамыту ойындары;

- «Әдеп аллеясы»- этикет және коммуникация бойынша әңгімелесу;
- «Қолдау командасы» - сенім тренингі;

Экологиялық мәдениетті және қоршаған ортаға ұқыпты қарауды **қалыптастыруға бағдарланған бағыт**. Қатысушылар экологиялық акцияларға, табиғи зерттеулерге, іс-шараларға және командалық экологиялық жобаларға тартылады.

Экологиялық іс-шаралар:

- «Табиғатты аяла» - экологиялық суреттер байқауы;
- «Қалдықсыз қалашық» - қоршаған ортаны қорғау жөніндегі эко-акциялар;
- «Эко жарыс»- экологиялық квест;
- «Табиғатқа саяхат» - экологиялық саяхаттар;
- «Таза табиғат» - экологиялық акция;
- «Жасыл миссия» - экологиялық квест

Жобалық ойлауды, креативтілікті, шығармашылық әлеуметті дамытуға бағытталған бағыт.

Қатысушылар өз идеялары мен жобаларын әзірлеуді, командадағы рөлдерді бөлуді, өз қызметінің нәтижелерін таныстыруды және ұжымдық шешімдер қабылдауды үйренеді.

Жобалық іс-шаралар:

- «Қайта өңдеу шеберханасы» - пайдаланылатын материалдан жасалған қолөнер шеберлік кластары;
- «Қолөнер құпиясы - балалар қолөнер жәрмеңкесі;
- «Disko Dance» - балалар хореографиялық байқауы;
- «Қойылым Star» - театр қойылымдары фестивалі;
- «Super Star» - әр түрлі номинациялар бойынша үздік номинанттар байқауы;
- «TikTok Life» - қысқа метражды бейнероликтер байқауы;
- «Арт-саяхат» - БББСО өмірі туралы фотобайқау және фотокөрме;
- «Даңқ минуты» - балалардың дарындылығын көрсету;
- «Your Stile» - қолда бар материалдардан жасалған костюмдер байқауы;
- «Кариб теңізінің қарақшылары» - тақырыптық іс-шара («қазыналар картасы» пайдаланылатын квест);
- «90-шы жылдардың неон дискотекасы» - дресскодпен және байқаулармен би кеші.

Модульдерді ауысым мазмұнына біріктіру

Білім беру және сауықтыру модульдері **өзара байланыста іске асырылады** және ауысым бойы бір-бірін толықтырады.

Білім беру қызметі белсенді демалыспен, командалық тәжірибемен, шығармашылық және спорттық іс-шаралармен үйлеседі, бұл зияткерлік, эмоциялық және дене жүктемесінің теңгерімін қамтамасыз етеді.

Модульдерді біріктіру ұлттық бірегейлікті қалыптастыруға, болашақ дағдыларын дамытуға, денсаулықты нығайтуға және Бағдарламаға қатысушылардың табысты әлеуметтенуіне ықпал ететін **бірыңғай даму ортасын** құруға мүмкіндік береді.

6. Бағдарламаны іске асыру шарттары:

Бағдарламаны іске асырудың ұйымдастыру шарттары

Қатысушылардың іс-әрекетін ұйымдастыру күн тәртібіне, санитариялық-эпидемиологиялық талаптарға, тіршілік қауіпсіздігі талаптарына, кәметке толмағандардың жас ерекшеліктеріне және ауысымның тақырыптық мазмұнына сәйкес жүзеге асырылады.

Жасақтарды қалыптастыру қатысушылардың жас санатын, психологиялық үйлесімділігін, тақырыптық ауысымдардың мүдделері мен бағыттылығын ескере отырып жүзеге асырылады.

Жасақтардың толықтырылуы қолданыстағы санитарлық нормалар мен қауіпсіздік ережелеріне сәйкес анықталады.

Ауысым ішінде білім беру, шығармашылық, жобалау, спорттық, ойын және сауықтыру қызметтерін ұтымды кезектестіру қамтамасыз етіледі.

Материалдық-техникалық жағдайлар

Бағдарламаны іске асыру үшін:

- ✓ қатысушыларды орналастыруға арналған тұрғын корпусстар;
- ✓ әкімшілік ғимараттар;
- ✓ акт залы;
- ✓ спорт алаңдары;
- ✓ ұлттық ойындарды және туристік белсенділікті өткізуге арналған аумақтар (ашық алаңдар);
- ✓ медициналық пункт;
- ✓ асхана және тұрмыстық инфрақұрылым объектілері қолданылады.

Бағдарламаның іс-шараларын жүргізу үшін:

- ✓ ноутбуктер мен мультимедиялық жабдықтар;
- ✓ проекциялық техника;
- ✓ музыкалық аппаратура;
- ✓ спорттық құрал-жабдықтар;
- ✓ туристік және outdoor-іс-шараларға арналған жабдықтар;
- ✓ үстел үсті және зияткерлік ойындар;
- ✓ шығармашылық және жобалау қызметіне арналған материалдар қолданылады.

Бағдарламаны материалдық-техникалық қамтамасыз ету қатысушылар қызметінің қауіпсіздігін, қол жетімділігін және нұсқалығын қамтамасыз ететін қазіргі заманғы білім беру және сауықтыру ортасын құруға бағытталған.

Санитарлық-гигиеналық жағдайлар

Қатысушылардың қызметін ұйымдастыру Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды сақтай отырып жүзеге асырылады.

БББСО-да қамтамасыз етіледі:

- ✓ қауіпсіз тұру жағдайлары;
- ✓ үй-жайларды желдету және санитарлық өңдеу режимін сақтау;
- ✓ тамақтану сапасын бақылау;

- ✓ ауыз су режимін қамтамасыз ету;
- ✓ жеке гигиена нормаларын сақтау;
- ✓ қатысушылардың денсаулық жағдайын күнделікті медициналық бақылау;

✓ алдын алу іс-шараларын ұйымдастыру.

Кәмелетке толмағандардың шаршауының алдын алуға, жүктемелерді ұтымды бөлуге, демалыс режимі мен қозғалыс белсенділігін сақтауға ерекше көңіл бөлінеді.

Қауіпсіздікті қамтамасыз ету шарттары

Қатысушылардың қауіпсіздігі Бағдарламаны іске асырудың басым шарты болып табылады.

БББСО-да қамтамасыз етіледі:

- ✓ өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау;
- ✓ объектілердің терроризмге қарсы қорғалуы;
- ✓ аумаққа кіруді бақылау;
- ✓ қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқамалар;
- ✓ қатысушыларды педагог қызметкерлердің алып жүруі;
- ✓ іс-шараларды медициналық сүйемелдеу;
- ✓ спорттық, туристік және outdoor-белсенділікті қауіпсіз ұйымдастыру.

Іс-шараларды өткізу алдында қатысушылар тиісті журналдарда міндетті түрде тіркеле отырып, қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқамадан өтеді.

Спорттық жарыстарды, туристік маршруттарды, outdoor-ойындар мен техникалық жабдықтарды пайдаланатын іс-шараларды өткізу кезіндегі қауіпсіздікке ерекше назар аударылады.

Психологиялық-педагогикалық жағдайлар

Бағдарламаны іске асыру жасөспірімдердің жас және жеке ерекшеліктері ескеріле отырып жүзеге асырылады.

БББСО-да қатысушылардың бастамашылығын, коммуникациясын, шығармашылық мәнін және әлеуметтік белсенділігін дамытуға ықпал ететін психологиялық қауіпсіз, қолдаушы және ынталандырушы орта құрылады.

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу:

- ✓ бейімдеу іс-шараларын;
- ✓ команда құраушы тәжірибелерді;
- ✓ қатысушылардың эмоциялық жай-күйінің мониторингін;
- ✓ жеке педагогикалық қолдауды;
- ✓ рефлексстік кездесулерді және «оттарды»;
- ✓ шиеленісті жағдайлардың алдын алуды;
- ✓ қарым-қатынас және өзара сыйластық мәдениетін дамытуды қамтиды.

Жасақтарда жағымды психологиялық ахуалды қалыптастыруға, эмоциялық интеллектіні дамытуға және жасөспірімдер бастамасын қолдауға ерекше назар аударылады.

Ақпараттық-әдістемелік шарттар

Бағдарламаны ақпараттық-әдістемелік сүйемелдеу:

- ✓ тақырыптық ауысымдарды ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік материалдарды;
- ✓ іс-шаралар сценарийін;

- ✓ тренингтер мен шеберлік кластарын әзірлеуді;
- ✓ жобалау және шығармашылық қызмет бағдарламаларын;
- ✓ медиаматериалдар және цифрлық білім беру ресурстарын;
- ✓ педагогтерге арналған нұсқаулық-әдістемелік материалдарды;
- ✓ қауіпсіздік, медиа сауаттылық және салауатты өмір салты мәселелері жөніндегі ақпараттық материалдарын қамтиды.

Қатысушылар үшін шығармашылық, жобалық және медиа-қызмет мүмкіндігін қамтамасыз ететін заманауи ақпараттық-коммуникациялық кеңістік құрылады.

Бағдарламаны іске асыру тәртібі

Күн режимі кәмелетке толмағандардың жас ерекшеліктерін ескере отырып әзірленген және мыналарды көздейді:

- ✓ таңертеңгі сауықтыру белсенділігі;
- ✓ білім беру және шығармашылық іс-шаралар;
- ✓ спорттық және outdoor-белсенділік;
- ✓ демалу және қалпына келтіру уақыты;
- ✓ командные и воспитательные мероприятия;
- ✓ кешкі мәдени-демалыс бағдарламалары;
- ✓ рефлексік тәжірибелер.

Бағдарлама мазмұнының арақатынасы:

45% - спорттық-сауықтыру қызметі, жылжымалы ойындар, outdoor-белсенділік, салауатты өмір салтын қалыптастыру жөніндегі іс-шараларды;

55% - білім беру, тәрбие, шығармашылық, жобалау, медиа және мәдени-демалыс қызметін көздейді.

7. Кадрлық және әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаны кадрлық қамтамасыз ету

«Жаз – бұл кішігірім өмір» бағдарламасын іске асыруды БББСО *педагогикалық, медициналық және өзге де қызметкерлер қамтамасыз етеді.*

Бағдарламаны іске асыруға БББСО басшысы, аға тәрбиеші, тәрбиешілер, тәлімгерлер, қосымша білім беру педагогтары, спорт және дене шынықтыру жөніндегі нұсқаушылар, медицина қызметкерлері, музыкалық жетекші (диджей), қатысушылардың іс-әрекетінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін техникалық мамандар мен қызметкерлер *тартылды.*

Кадрлық құрам кәсіби біліктілікті, педагогикалық құзыреттілікті, кәмелетке толмағандармен жұмыс тәжірибесін және заманауи тәрбиелік технологияларды іске асыруға дайындықты ескере отырып *жасақталды.* Педагог қызметкерлер тәрбие жұмысының заманауи әдістемелерін, команда құру технологияларын, спорттық-сауықтыру жұмыстарын ұйымдастыру дағдыларын, жасөспірімдермен жұмыс істеу әдістемелерін, сондай-ақ даулы жағдайлардың және кәмелетке толмағандарға эмоционалдық қысымның алдын алу әдістерін меңгеруі тиіс.

Тақырыптық ауысымдарға қатысушылардың эмоционалдық жайлылығын, қатысуы мен белсенділігін қамтамасыз ететін қауіпсіз, қолдаушы

және дамытушы ортаны құруға педагогтердің *кәсіби дайындығына* ерекше назар аударылады.

Жазғы маусым басталғанға дейін *педагог қызметкерлер* өмір қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтардан, кәмелетке толмағандардың өмірі мен денсаулығын қорғау мәселелері бойынша оқытудан, әдістемелік кеңестерден, оқыту семинарларынан, командалық, жобалық және тәрбие жұмысын ұйымдастыру бойынша тренингтерден, сондай-ақ Бағдарламаның тақырыптық ауысымдарын іске асыру мәселелері бойынша дайындықтан өтті.

Педагог қызметкерлердің функционалдық міндеттері

БББСО басшысы Бағдарламаны іске асыруға **жалпы басшылықты жүзеге асырады**, ұйымдастырушылық жағдайларды, тәрбие және сауықтыру жұмысының сапасын бақылауды, қауіпсіздік талаптарының сақталуын және қызметкерлердің жұмысын үйлестіруді қамтамасыз етеді.

Аға тәрбиеші тәрбиелік іс-шараларды ұйымдастыруды үйлестіреді, тақырыптық ауысымдардың іске асырылуын қамтамасыз етеді, педагог қызметкерлердің қызметіне бақылауды және мазмұнды тәрбие ортасын ұйымдастыруды жүзеге асырады.

Тәлімгерлер мен тәрбиешілер қатысушылардың күнделікті іс-әрекетін ұйымдастырады, кәмелетке толмағандарға ілесіп жүруді қамтамасыз етеді, тәрбие, ойын, шығармашылық, спорттық және командалық іс-шаралар өткізеді, жасақтарда қолайлы психологиялық ахуал жасайды және балалардың өзін-өзі басқаруын дамытуға ықпал етеді.

Спорт және дене шынықтыру жөніндегі нұсқаушылар қатысушылардың физикалық денсаулығын нығайтуға, қозғалыс белсенділігін дамытуға және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыруға бағытталған спорттық, туристік, outdoor және сауықтыру іс-шараларын өткізуді қамтамасыз етеді.

Медицина қызметкерлері қатысушыларды медициналық сүйемелдеуді, санитариялық-гигиеналық жағдайларды бақылауды, профилактикалық іс-шаралар өткізуді, кәмелетке толмағандардың денсаулық жағдайына мониторинг жүргізуді және алғашқы медициналық көмек көрсетуді жүзеге асырады.

Бағдарламаны әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаны әдістемелік қамтамасыз ету тақырыптық ауысымдардың, білім беру және сауықтыру модульдерінің мазмұнын сапалы іске асыруды қамтамасыз ететін *ұйымдастырушылық-педагогикалық, дидактикалық және ақпараттық материалдар жүйесі* болып табылады.

Әдістемелік сүйемелдеу тақырыптық ауысымдар бағдарламасын, іс-шаралар жоспар-кестесін, тәрбие, шығармашылық, спорттық, жобалық және сауықтыру іс-шараларының сценарийлерін, педагог қызметкерлерге арналған әдістемелік ұсынымдарды, тренингтерді, шеберлік кластарын және практикумдарды әзірлеуді, команда құруға және коммуникативтік ойындарға

арналған материалдарды, қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқаулық материалдарды, диагностикалық және мониторингтік материалдарды, медиаматериалдарды және цифрлық білім беру ресурстарын қамтиды.

Бағдарламаны іске асыру үшін ұжымдық шығармашылық қызмет технологиясын, жобалық оқытуды, ойын технологияларын, тренингтік технологияларды, оқытудың интерактивті әдістерін, soft skills дамыту технологияларын, сондай-ақ эмоциялық қолдау мен рефлексия технологияларын қоса алғанда, **заманауи педагогикалық технологиялар пайдаланылады.**

Бағдарламаны әдістемелік сүйемелдеу қатысушылардың белсенді қатысуын, бастамашылықты дамытуды, болашаққа қажетті дағдыларды қалыптастыруды, ұлттық бірегейлікті нығайтуды және салауатты өмір салты мәдениетін дамытуды қамтамасыз ететін заманауи тәрбиелік ортаны құруға бағытталған.

Ақпараттық-коммуникациялық сүйемелдеу

Бағдарламаны іске асыру шеңберінде медиа-кеңістіктер мен шығармашылық жобаларды қамтитын **заманауи ақпараттық-коммуникациялық ортаның жұмыс істеуі қамтамасыз етіледі.**

Ақпараттық-коммуникациялық сүйемелдеу медиа сауаттылықты, цифрлық коммуникация дағдыларын, жобалық ойлауды, қатысушылардың шығармашылық белсенділігін дамытуға және цифрлық ортада қауіпсіз мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға ықпал етеді.

Педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу

Жазғы маусым ішінде **педагог қызметкерлер үшін** әдістемелік кеңестер, рефлексиялық кездесулер, консультациялар, педагогикалық тәжірибе алмасу, іс-шаралардың іске асырылуын талдау, қызметті жедел жоспарлау және тәрбие, білім беру, спорттық-сауықтыру және жобалау жұмыстарын ұйымдастыру мәселелері бойынша әдістемелік сағаттар **ұйымдастырылады.**

Әдістемелік қолдау Бағдарламаны іске асыру **сапасын арттыруға**, педагогтердің кәсіби құзыреттерін дамытуға, тәрбие ортасын жетілдіруге және БББСО қызметінде бірыңғай педагогикалық тәсілді қамтамасыз етуге **бағытталған.**

8. Бағдарламаны іске асыру нәтижелерін мониторингілеу және бағалау

Бағдарламаны іске асыру мониторингінің жалпы тәсілдері

«Жаз - бұл кішігірім өмір!» бағдарламасын іске асыру мониторингі - тақырыптық ауысымдарға қатысушылардың білім беру, тәрбие, шығармашылық, спорттық-сауықтыру және жобалау қызметінің тиімділігін бағалау жүйесі.

Мониторинг **бүкіл ауысым бойы жүзеге асырылады** және Бағдарламаның мақсаттарына қол жеткізу деңгейін, іс-шараларды ұйымдастыру

сапасын, қатысушылардың қатысу дәрежесін және пайдаланылатын тәрбие технологияларының тиімділігін анықтауға бағытталған.

Мониторинг жүйесі Бағдарламаны іске асыру нәтижелерін, қатысушылардың қанағаттану деңгейін, педагогтар қызметінің тиімділігін талдауға және қажет болған жағдайда іс-шаралардың мазмұнын түзетуге мүмкіндік береді.

Мониторингтің негізгі бағыттары

Мониторинг тақырыптық ауысымдарға қатысушылардың білім беру, тәрбие, сауықтыру, әлеуметтік және жеке нәтижелерін *бағалауды қамтиды*.

Қатысушылардың жобалық, шығармашылық және спорттық іс-шараларға *қатысу деңгейі*, коммуникативтік дағдыларды, көшбасшылық қасиеттерді, эмоционалдық әл-ауқатты, қозғалыс белсенділігі мен салауатты өмір салты мәдениетін дамыту деңгейі бағаланады.

Мониторинг нысандары мен әдістері

Бағдарламаны іске асыру тиімділігін бағалау үшін *педагогикалық бақылау, сауалнама жүргізу, әңгімелесу, рефлексиялық кездесулер, кәметке толмағандардың іс-шараларға қатысуын талдау, жобалық және шығармашылық жұмысты бағалау, сондай-ақ кері байланыс әдістері* пайдаланылады.

Педагогикалық бақылау қатысушылардың білім беру, спорттық, шығармашылық және коммуникативтік белсенділікке қатысу деңгейін анықтауға мүмкіндік береді.

Сауалнамалар мен пікіртерімдер қатысушылардың ауысым мазмұнына және БББСО-да болу шарттарына қанағаттану деңгейін анықтау үшін қолданылады.

Бағдарламаны іске асыру тиімділігін бағалау критерийлері

Бағдарламаны іске асыру тиімділігінің критерийлері *қатысушылардың тақырыптық ауысым қызметіне қатысу деңгейі, коммуникативтік және көшбасшылық дағдыларды дамыту, командалық өзара іс-қимылдың, қатысушылардың эмоционалдық әл-ауқаты мен спорттық-сауықтыру белсенділігінің сапасы* болып табылады.

Тиімділік көрсеткіштері кәметке толмағандардың іс-шараларға белсене қатысуы, шығармашылық және әлеуметтік белсенділікті дамыту, медиа сауаттылық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру, Қазақстанның мәдениеті мен тарихына қызығушылықты арттыру, сондай-ақ қатысушылардың БББСО-да болуының қауіпсіз және психологиялық қолайлы ортасын құру болып табылады.

Бағдарламаны іске асыру қорытындыларын шығару

Бағдарламаны іске асыру қорытындыларын шығару *әрбір тақырыптық ауысым және жазғы маусым* аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады.

Қорытынды бағалау іс-шаралар жоспарларының іске асырылуын, қатысушылардың жобалық, шығармашылық, спорттық-сауықтыру қызметінің нәтижелерін және кәметке толмағандардың ауысым мазмұнына қанағаттану деңгейін талдауды қамтиды.

Мониторинг нәтижелері Бағдарламаның мазмұнын жетілдіру, тәрбие және сауықтыру жұмысының сапасын арттыру және БББСО тәрбие ортасын дамыту үшін пайдаланылады.

Бағдарламаны іске асыру нәтижелерін мониторингілеу және бағалау кестесі

Мониторинг бағыты	Бағалау критерийлері	Мониторинг нысандары мен әдістері	Бағалау деңгейі (балдар)	Жауапты тұлғалар
Қатысушыларды бейімдеу	Іс-әрекетке қатысуы, эмоционалды жағдайы, ұжымдағы өзара қарым-қатынасы	Бақылау, әңгімелесулер, сауалнама жүргізу	<i>1–3 балл — бейімделудің төмен деңгейі; 4–7 балл — орташа деңгей; 8–10 балл — бейімделудің жоғары деңгейі</i>	Тәлімгерлер, тәрбиешілер
Білім беру қызметі	Жобалардағы, зияткерлік іс-шаралардағы белсенділік	Жобалау жұмыстарын, таныстырылымдарды талдау, бақылау	<i>1–3 балл — белсенді емес қатысу; 4–7 балл — тұрақты қатысу; 8–10 балл — жоғары белсенділік пен бастамашылық</i>	Тәрбиешілер аға тәрбиеші
Тәрбие жұмысы	Қарым-қатынас мәдениеті, жауапкершілік, құндылықтарды құрметтеу	Бақылау, әңгімелесулер, қатысуды талдау	<i>1–3 балл — төмен деңгей; 4–7 балл — жеткілікті деңгей; 8–10 балл — әлеуметтік белсенділіктің жоғары деңгейі</i>	Тәрбиешілер
soft skills дамыту	Коммуникация, көшбасшылық, бастамашылық, командада жұмыс істеу	Тренингтер, командалық тапсырмалар, бақылау	<i>1–3 балл — дағдылар жеткілікті деңгейде қалыптаспаған; 4–7 балл — дағдылар дамып келеді; 8–10 балл — дағдылардың</i>	Тәлімгерлер, тәрбиешілер

			жоғары деңгейде қалыптасуы	
Спорттық-сауықтыру қызметі	Спорттық және outdoor-іс-шараларға қатысу	Бақылау, спорттық жарыстар	<i>1–3 балл — төмен белсенділік; 4–7 балл — тұрақты қатысу; 8–10 балл — жоғары физикалық белсенділік</i>	Спорт жөніндегі нұсқаушылар
Эмоционалдық әл-ауқат	Психологиялық жайлылық, эмоционалдық тұрақтылық	Рефлексиялық кездесулер, әңгімелесулер, бақылау	<i>1–3 балл — эмоционалды қиындықтар; 4–7 балл — тұрақты жай-күй; 8–10 балл — эмоционалды жайлылықтың жоғары деңгейі</i>	Аға тәрбиеші, тәрбиешілер
СӨС сақтау	Күн тәртібін сақтау, wellness-іс-шараларға қатысу	Бақылау, әңгімелесулер, белсенділікті талдау	<i>1–3 балл — аз қатысу; 4–7 балл — жеткілікті қатысу; 8–10 балл — СӨС-ке тұрақты ынта</i>	Медицина қызметкерлері, дене шынықтыру жөніндегі нұсқаушылар
Қатысушылардың қанағаттану деңгейі	Қатысушылардың ауысым мазмұнына және болу шарттарына көзқарасы	Сауалнама жүргізу, кері байланыс	<i>1–3 балл — қанағаттанудың төмен деңгейі; 4–7 балл — жеткілікті деңгей; 8–10 балл — қанағаттанудың жоғары деңгейі</i>	Тәрбиешілер аға тәрбиеші
Бағдарламаны іске асырудың қорытынды нәтижелері	Мақсаттарға және күтілетін нәтижелерге қол жеткізу	Қорытынды іс-шаралар мен жобаларды талдау	<i>1–3 балл — нәтижелерге ішінара қол жеткізілді; 4–7 балл — негізгі нәтижелерге қол жеткізілді; 8–10 балл — Бағдарламаның мақсаттары тиімді іске асырылды.</i>	БББСО әкімшілігі, аға тәрбиеші

9. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Нормативтік құқықтық актілер

- 1) Қазақстан Республикасының Конституциясы (1995 жылғы 30 тамыз, өзгерістермен және толықтырулармен);
- 2) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Заңы (өзгерістермен және толықтырулармен);
- 3) «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы №293-VI Заңы;
- 4) «Қазақстан Республикасындағы бала құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы №345 Заңы;
- 5) «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі №360-VI Заңы;
- 6) «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 21 мамырдағы №94-V Заңы;
- 7) «Оқулықтар тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 22 мамырдағы №216 бұйрығы;
- 8) Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2024 жылғы 30 шілдедегі №194 бұйрығымен бекітілген «Адал азамат» бірыңғай тәрбие бағдарламасы;
- 9) ҚР ДСМ 2022 жылғы 10 тамыздағы №ҚР ДСМ-78 бұйрығымен бекітілген «Балалардың сауықтыру және санаторий объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары;
- 10) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 5 тамыздағы №ҚР ДСМ-76 бұйрығымен бекітілген «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары;
- 11) Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы №385 бұйрығымен бекітілген «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын қоспағанда, тиісті типтердегі және түрлердегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары»;

Оқу-әдістемелік материалдар

- 12) Демалыс кезеңінде балалардың демалысын, сауығуын және жұмыспен қамтылуын ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар – Қарағанды, ББДОӘО, 2015ж.;
- 13) 2024-2026 жылдарға арналған жазғы демалыс кезеңінде балалардың сауықтыру демалысын, бос уақытын және жұмыспен қамтылуын ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдар;
- 14) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру – Ы.Алтынсарин атындағы ҰБА, 2022ж.;

Қосымша әдебиет:

- 15) Қ.Тоқаев «Тәуелсіздік бәрінен қымбат»;
- 16) Қазақстан тарихы мен мәдениеті жөніндегі материалдар;
- 17) Қазақ халқының ұлттық ойындары мен дәстүрлерінің жинақтары;
- 18) Команда құру іс-шараларын ұйымдастыруға арналған әдістемелік құралдар;;

- 19) Жасөспірімдерде softskills дамыту бойынша әдістемелік материалдар;
- 20) Жасөспірімдердің жобалық қызметін ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдар;
- 21) Көшбасшылық қасиеттер мен эмоционалды интеллектті дамытуға арналған материалдар;
- 22) Тәрбиелік, спорттық және мәдени-демалыс іс-шаралары сценарийлерінің жинақтары;
- 23) Туристік, outdoor және спорттық-сауықтыру іс-шараларын ұйымдастыру жөніндегі материалдар;
- 24) Жасөспірімдер үшін шығармашылық және медиа-жобаларды ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік әзірлемелер.